

#0053 - 80660

เด็กเร่ร่อนกับการใช้ยาเสพติดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
DRUGS USE OF STREET CHILDREN IN BANGKOK AND PERIPHERAL AREAS

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2546

ISBN 974-7145-38-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

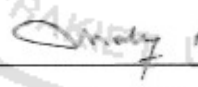
วิทยานิพนธ์ : เด็กแว่นกับการใช้ยาเสพติดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
Drugs Use of Street Children in Bangkok and Peripheral Areas
ชื่อนักศึกษา : นางสาววันเพ็ญ อื้อฉาว
รหัสประจำตัว : 439067
สาขาวิชา : การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม
ปีการศึกษา : 2545

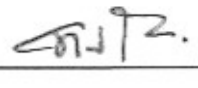
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และทบวงมหาวิทยาลัยได้
ตรวจสอบและอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

_____ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทวรรณราย แสงวิเชียร)

คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย

_____ อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.เสาวนิจ นิจอนันต์ชัย)

_____ กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัดติยา กรวรรณสุด)

_____ กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พิทาภรณ์ โพธิ์ถวิล)

_____ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(รองศาสตราจารย์ นิกา ส.ตุมรสุนทร) จากทบวงมหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์	เด็กเร่ร่อนกับการใช้ยาเสพติดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล Drugs Use of Street Children in Bangkok and Peripheral Areas
ชื่อนักศึกษา	นางสาววันเพ็ญ อื้อขาว
รหัสประจำตัว	439067
หลักสูตร	สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม
ปีการศึกษา	2545

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาการใช้ยาเสพติดของเด็กเร่ร่อน 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ยาเสพติดของเด็กเร่ร่อน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เด็กเร่ร่อนจำนวน 200 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS For Window เพื่อหาค่าร้อยละ (Percent) ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการศึกษา พบว่า เด็กเร่ร่อนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 15 - 19 ปี อายุเฉลี่ย 17 ปี ส่วนใหญ่เป็นลูกคนโต มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ภูมิลำเนาเกิดในกรุงเทพมหานครรวมวกที่สุด ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัว 4 - 6 คน โดยเฉลี่ยมี 5 คน ก่อนออกจากบ้านมาเร่ร่อนพักอยู่กับพ่อมากที่สุด เด็กส่วนใหญ่มีอาชีพขอทาน เด็กมีรายได้ตั้งแต่ 1 - 100 บาท ซึ่งจะใช้เวลาช่วง 10.00 - 18.00 น. เพื่อออกไปหารายได้ เด็กส่วนใหญ่ออกจากบ้านมาเร่ร่อน 1 - 3 ปี สาเหตุที่ออกจากบ้านเพราะทะเลาะกับพ่อแม่ ความคาดหวังด้านอาชีพ เด็กส่วนใหญ่อยากเป็นทหาร พบว่า เด็กมีความทุกข์กังวลเกี่ยวกับปัญหาพ่อแม่ทะเลาะกันบ่อยครั้ง เด็กรู้สึกว่าคุณเองไม่เท่าเทียมกับเด็กอื่นๆ และเด็กเร่ร่อนคิดว่าคนในสังคมมองเขาว่าเป็นเด็กไม่ดีเร่ร่อนจรจัด เด็กคิดว่ายาเสพติดเป็นสิ่งไม่ดี พบว่า เด็กส่วนใหญ่เคยทะเลาะกับคนอื่นๆ ถึงขั้นตีและชกต่อยกัน พ่อแม่ของเด็กส่วนใหญ่แยกทางกัน และส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

การสนับสนุนจากครอบครัว ชุมชน สังคมและสถาบัน จากการศึกษา พบว่า 1) การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวที่เด็กส่วนใหญ่ได้รับ คือ การบอกถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด 2) การสนับสนุนทางสังคมจากชุมชนที่เด็กส่วนใหญ่ได้รับ คือ การสนับสนุนด้านอาหาร เด็กส่วนใหญ่เคยร่วมกิจกรรมด้านยาเสพติดกับชุมชน 3) การสนับสนุนทางสังคมจากสังคมและ

สถาบัน พบว่า สิ่งที่เด็กประทับใจมากที่สุดใน การเข้าไปใช้บริการ ได้แก่ การสนับสนุนด้านอาหาร ส่วนสิ่งที่เห็นควรให้ปรับปรุง ได้แก่ หน่วยงานต่างๆ ที่ให้บริการเด็กเร่ร่อนควรดูแลเรื่องปัญหา ความขัดแย้งระหว่างเด็กเก่าและเด็กใหม่ที่เข้าไปใช้บริการ

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ยาเสพติดของเด็กเร่ร่อน 1) ด้านทัศนคติต่อยาเสพติด พบว่า เด็กส่วนใหญ่คิดว่ายาเสพติดเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และเชื่อว่าถ้าใช้ยาเสพติดบ่อยครั้ง แล้วจะทำให้ติดและเลิกได้ยาก 2) ด้านสภาพปัญหาจากครอบครัว พบว่า เด็กถูกทำร้ายร่างกาย อย่างรุนแรงจากครอบครัว เช่น การตบหน้า การผลัก 3) ด้านอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนเด็กส่วนใหญ่ มีเพื่อนในกลุ่มประมาณ 3-4 คน เพื่อนในกลุ่มส่วนใหญ่ใช้ยาเสพติดประเภท สารระเหย 4) ด้าน สภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดผู้ใช้ยาเสพติด เด็กส่วนใหญ่เร่ร่อนและพักอาศัยอยู่ใกล้กับสวนสาธารณะ พื้นที่ที่ชอบไปมากที่สุด ได้แก่ สนามหลวง โดยให้เหตุผลว่าชอบไปเที่ยวช่วงเทศกาลต่างๆ และ ไปขอเงิน พื้นที่ที่เร่ร่อนหรือพักอาศัยส่วนใหญ่มีคนใช้ยาเสพติด เด็กส่วนใหญ่ใช้ยาเสพติดมาแล้ว ประมาณ 3-4 ปี ยาเสพติดที่ใช้ครั้งแรก ได้แก่ บุหรี่

ผลการทดสอบสมมติฐานในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ยาเสพติด ได้แก่ เพศ ภูมิฐานะ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การถูกทำร้ายร่างกายอย่างรุนแรง และการคบเพื่อนที่ใช้ยาเสพติด

เพศในการศึกษานี้มีผลต่อการใช้ยาเสพติดของเด็กเร่ร่อน กล่าวคือ เด็กเร่ร่อนเพศหญิงมี ระยะเวลาการใช้ยาเสพติดยาวนานกว่าเพศชาย แต่ในด้านปริมาณเพศชายใช้ยาเสพติดมากกว่า เพศหญิง

ภูมิฐานะในกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้ยาเสพติดของเด็กเร่ร่อน กล่าวคือ เด็กเร่ร่อนที่มีภูมิฐานะในกรุงเทพมหานคร ใช้ยาเสพติดมากกว่าเด็กเร่ร่อนที่มีภูมิฐานะ ในต่างจังหวัด

การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการใช้ยาเสพติดของเด็กเร่ร่อน กล่าวคือ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ผู้ศึกษาใช้การสนับสนุนด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน การให้เงิน การให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ในการศึกษา พบว่า เด็กเร่ร่อนที่ได้รับการสนับสนุนดังกล่าวมาก มีโอกาสใช้ยาเสพติดมากกว่าเด็กเร่ร่อนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมดังกล่าวน้อย

สภาพปัญหาของครอบครัว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้ยาเสพติดของเด็กเร่ร่อน กล่าวคือ เด็กเร่ร่อนที่ถูกทำร้ายร่างกายอย่างรุนแรงจากครอบครัว มีโอกาสใช้ยาเสพติดมากกว่า เด็กเร่ร่อนที่ไม่ถูกทำร้ายร่างกายอย่างรุนแรง

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยสำหรับการศึกษาค้างนี้ คือ 1) ควรรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้ครอบครัววงดใช้ความรุนแรงกับบุตร ครอบครัวควรดูแลเรื่องพัฒนาการด้านอารมณ์ และมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับเด็ก 2) ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลสมาชิกในชุมชน กำหนดมาตรการทางสังคมลงโทษกับผู้ที่ยังใช้ยาเสพติด และส่งผู้ติดยาเสพติดไปบำบัด 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้เกี่ยวกับการครองเรือน ควรมีการรณรงค์ให้สังคมตระหนักถึงปัญหาเด็กเร่ร่อน หน่วยงานที่ให้บริการเด็กเร่ร่อนควรป้องกันปัญหาความขัดแย้งระหว่างเด็กที่เข้าไปใช้บริการในหน่วยงาน

Thesis Title	Drugs use of Street Children in Bangkok and Peripheral Areas
By	Miss. Wanpen Au - Chae
Identification No.	439067
Degree	Master of Social Work (M.S.W)
Major	Social Welfare Project Management
Academic Year	2002

Abstract

The objectives of this study were to examine the risk factors, drugs use and their decisions on using drugs of street children in Bangkok and Peripheral areas. There were 200 samples and SPSS for Window was used to analyse percentage, correlation and Multiple Regression.

It was found that the majority of samples was male, aged between 15 – 19 years, with the mean age of 17. Most of them were grand children, who had education at primary 4 – 6 level. They were born in Bangkok, and lived with an average of 5 family members.

The samples lived with their fathers. They were beggars who had an average income of 1 – 100 bath per day and worked between 10.00 – 18.00. Most were street children for 1 – 3 years. The reason for being street children as having a quarrel with their parents. Most of them expected to be soldier and had anxiety about their family problems such as quarrelling of parents and felt inferior to other children, they believed that society thought of them as bad children. They thought drugs were bad things. Most of them had experience of quarreling with other people at the level of beating and boxing. Most of them parents were separated, they were general employees.

The support from family, community society and institution were

- 1) family support activities on drugs prevention.
- 2) community support on food and activities on drugs prevention.
- 3) The social support on food from non-government organization

Factors effecting drug use were,

1) attitude factor ; street children believed that drugs were bad for their health and frequent use of drugs made them addicted to them and difficult to abstain.

2) family problem ; they were physically abused by caretakers. The physical abuse were in the form pushing and slaping.

3) friend influence ; most had friends in group of 3 – 4. Most of them addicted to evaporated substances.

4) Most street children lived near public park. They liked to go to the Phra Meru Ground mostly because they wanted to visit fairs and festivals and begged for money from the pass-by persons. Their visited areas had drugs addicted people.

From the Multiple Regression, variables that statistical significantly correlated with drugs use were sex, birth place, family support, severely physical abuse, having friends who were using drugs. From the testing of the hypothesis, it was found that

Sex had influence on drugs use. That is, the female street children used drugs more than male street children. In terms of duration, the female street children used drugs longer than male street children, but in term of quantity, male street children used drug more than female street children.

Birth place had positive correlation on drugs use. That is, street children who were born in Bangkok had more risk of using drugs than those, who were of born in other provinces.

Social support had negative correlation on drugs use. That is, street children who got social support from their families money and basic needs had more risk of using drugs than those who received little of those supports.

Family problem had positive correlation on drugs use. That is, street children who were abused by their families by means of beating had more risk of using drugs than those who have never been abused.

The recommendations are as follows :

1. There should be a campaigning program to raise awareness of family on child caring especially on emotional development and building close relation with their children.
2. Community should keep an eye on its members, specified social punishment to those who are using drugs and refer them to rehabilitation centers.
3. Related organizations should have a campaigning activity on family living and enable society to aware of problem of having street children. As for NGOs, those who provided services for street children should try to release conflicts between children who earlier approached to the center and those who lately arrived in.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถในการให้คำแนะนำ ดูแลและเอาใจใส่จากอาจารย์ ดร.เสาวนิจ นิจนันต์ชัย ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัตติยา กวรรณสุด และอาจารย์ ดร.ทิพาภรณ์ โพธิ์วิล กรรมการวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางเสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงรวม ตลอดทั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากทบวงมหาวิทยาลัย รองศาสตราจารย์นิภา ส.ตุมรสุนทร ที่ได้กรุณาสละเวลาชี้แนะปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์มากขึ้น นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตลอดจนอาจารย์พิเศษทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันมีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณในการวิจัย ขอขอบคุณคุณพ่อพิบูลย์ วิสิฐนุทชัย คณะกรรมการคณาธิการเพื่อ การลงเคราะห์ผู้ประสภภัย (COERR) ที่เห็นถึงคุณค่าของการศึกษาวิจัย โดยกรุณาให้การสนับสนุนงบประมาณในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณน้องๆ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทุกคนที่ให้ความร่วมมือและสละเวลาตอบแบบสอบถาม ตลอดจนเพื่อนๆ ที่มีน้ำใจทุกท่านที่ได้ระดมกำลังกายและกำลังใจในการลงพื้นที่ เพื่อศึกษาข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยนี้คงเป็นประโยชน์สำหรับครอบครัวของเด็กๆ ทุกคน ตลอดจนหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจะได้นำองค์ความรู้ที่ค้นพบไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ท้ายนี้ ขอขอบคุณบุคคลสำคัญที่ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ คือ ครอบครัว อันเป็นที่รักยิ่ง คุณพ่อคุณณณะ และคุณแม่ยุพา อ้อฮาว ที่คอยดูแล อบรมสั่งสอน ชี้แนะแนวทางที่ดีคอยเป็นกำลังใจและสนับสนุนเสมอมา รวมทั้งญาติพี่น้องที่คอยให้กำลังใจทุกท่าน

วันเพ็ญ อ้อฮาว